

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Boj proti duhovščini.

„Naša Sloga“ prinaša pod tem naslovom na uvodnem mestu članek, ki je vreden, da ga prinesemo doslovno.

Članek se glasi:

„O priliki vsakih volitev v našem Primorju razvijajo narodni nasprotniki potom novin, na shodih in sestankih najživejo agitacijo proti našemu narodnemu duhovništvu. To velja posebno za našo pokrajino, kjer je hvala Bogu naše duhovništvo z malimi izjemami zapuščenemu in zanemarjenemu ljudstvu vsakčas učitelj in svetovalec ter voditelj bodisi v duševnih, bodisi v materijelnih opravilih.

Naši nasprotniki vedo to prav dobro, zato si prizadevajo z dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi, da izpodkopljujejo vsak ugled in upliv takemu duhovniku pri njegovih vernih.

Vsako najneznatnišo stvarico narodnega duhovništva obesijo na veliki zvon in ne dajo dotičnemu miru ne pokoja, dokler ga ne uničijo in ga ne prisilijo, da opusti deloma ali popolnoma vzvišeno delo prosvete njegovega ljudstva.

Italijanski liberalci Istre propovedujejo načelo, da se duhovnik ne sme vtikati v javno delo, da je njemu mesto jedino v cerkvi, — dočim pa hvalijo javno vsakega italijanskega duhovnika, ki z dejanjem ali z besedo pripomore k ureditvi njihovih vedno nepoštenih in nemoralnih osnov.

Iz tega sledi, da ti nazovi-liberalci ne bi imeli nič proti temu, da se tudi duhovščina meša v javno delo, ako bi le trobila v italijanski rog in ako bi se izneverila svojemu vzvišenemu poklicu. No, tega ne dočakajo ti sovražniki cerkve in naroda, ako Bog da in sreča junaška!

Narodna duhovščina vršila bode še v nadalje svojo sveto dolžnost: narod učiti v cerkvi in zunaj cerkve, da se varuje volkov v ovčji koži, ki lazijo okrog njega ob času volitev z namenom, da ga prevarajo in preslepé in katerim ni za njega duševno rešitev, ne za telesni blagor, marveč jedino le do sebičnih ciljev, da ga i nadalje drže podjarmljenega v temi gluposti in nevednosti.

LISTEK.

Kasilda.

Španska legenda, spis. Ant. de Truela.¹⁾

I.

Maverski²⁾ kralj Almenon je imel krasno in nežno hčerko po imenu Kasilda. Nekoč jej je pripovedovala neka kastiljanska suznja: kako ljubijo kristjani svojega Boga, pa kralja, stariše, brate in sestre, ženo in otroke. Pripovedovala jej je, da kristjani niso nikdar prav sirote: da imajo še vedno mater — in naj bi tudi izgubili svojo lastno, ljubeznjivo mater da imajo, namreč Marijo, neumrljivo mater.

Minula so tri leta. Kasilda je bila porastla, pa je tudi napredovala v kreposti. Mati jej je bila umrla in je že spala večno spanje, in sirota Kasilda je zavidala siromašne kristjane zaradi njihove sreče.

Palačo maverskega kralja je obkoljeval vrt; in na podnožju istega so se vrstile temne in skrivne ječe. Tam je ležalo silno

¹⁾ pesnik in romanopisec, roj. 1821.

²⁾ Mavri so bili hudi sovražniki naše vere.

Naša duhovščina hoče i o priliki bodočih volitev v boju stati na čelu svojega ljudstva, ker ona živi z narodom in za narod; ona pozna najbolje njegovo trpljenje in nesrečo, želje in potrebe in uporabi vse moči, da pomore narodu do vršenja svobodnih svojih državljanskih pravic, da si voli po svoji potrebi svoje moče, kateri bi ga znali in hoteli pošteno zastopati v krogu ostalih zastopnikov te polovice monarhije.

Naše hrvatsko in slovensko ljudstvo Istre se ne pusti zapeljati od italijanskih lažiliberalecev, marveč hoče stati čvrsto na strani svoje čestite, požrtvovalne in nesebične duhovščine.

Naše ljudstvo ima zdrav razum in bistro pamet in zna samo razločiti prijatelja od neprijatelja. Zna iz lastne izkušnje, da mu je častiti duhovnik najboljši prijatelj in da je bilo često le na njem, kadar je bilo treba braniti njegova narodna in zasebna prava. To naše ljudstvo ve že od zdavnja, da ga pravi duhovnik ni zapustil niti takrat, ko je bilo zapuščeno od vsega sveta, ko je obupovalo v bedi in žalosti, prepuščeno takorekoč samemu sebi.

Kar se tiče zlobne želje naših lažiliberalecev, da naš duhovnik ostani v cerkvi in da prepusti svoje verne njim na milost, naj znajo, da se pravi duhovnik ne zapira v cerkev, marveč, da mu je mesta v narodu, da pospešuje tudi njegovo začasno dobro.

Pravi duhovnik vé, da prosvetljen in svobodni narod prej dospé do svojih duševnih koristi in do svoje rešitve, nego pa tužni rob, ki je vsakemu podložen in ki mora poslušati brezdušnega gospodarja, kateremu ni mar ni za njegovo duševno rešitev, ni za njegovo telesno dobro.

Vsak duhovnik ima kakor drugi državljan napram državi dolžnosti in pravic. On mora vršiti te dolžnosti in nikdo mu ne more braniti, da vrši in uživa svoja prava. Med ta prava spada v prvi vrsti ono, da sme in more svobodno voliti svoje zaupnike v občinska, deželna in državna zastopstva, da se torej i on zanima za javne posle ter da se i on peča s politikom.

veliko kristjanov v okovih; in umirali so od glada. Prigodilo se je, da se je nekada Kasilda izprehajala po lepem vrtu. In prišla je tudi do tega mesta ter je čula zdihovanje in javkanje ubogih ujetnikov. Ni se mogla potolažiti. Jela je jokati in vrnila se je užaljenega srca domov.

Na palačinih vratih sreča svojega očeta. Tu se vrže na kolena predenj ter mu reče:

„Moj gospod in moj oče, tam doli v temnih ječah vašega vrta javka in plaka veliko število ubogih ujetnikov. Odvzemite jim okove in odprite jim ječna vrata; pustite jih, da se vrnejo zopet v svojo domovino, v naročje svojih očetov, bratov in žen!“

Oče je v srcu blagoslavljal svojo hčer, ker je bil usmiljen in jo je ljubil ter jo čuval kot zenico svojega očesa. Saj mu je bila jedinica, živa slika in podoba rajne soproge, ki jo je objokoval že leto in dan. — Ali mahoma je Ma ver premagal očeta ter spremenil njegov značaj, in pokazal se je le — strogega kralja. Bil je namreč že to velik prestopak, če se je kdo usmilil zaprtih kristjanov;

V tem pogledu se hoče naša duhovščina stalno držati navodila, katero je dal hrvatski duhovščini o priliki neki nam neznani dopisnik, ki je med ostalim rekel: „Mi znamo prav dobro, da se je politika oddaljila od prave svoje poti in svrhe, kako pomoči napredku in procvitu vere in domovine ter da v mnogočem zamenjavajo osebnosti načela, strasti razbor, mržnja ljubezen. Ali da ravno to odvrne duhovščina od politike, mora se jej dopustiti, da se s politikom bavi ter da s svojim trudom in uplivom zanese v politični boj pravo mero, da umiri strasti ter z besedo in dejanjem pokaže, kako mora politično delo, nadahnjeno s krščansko ljubeznijo, sloneti na krščansko verskem temelju, a blagor domovine jedino le na moralni podlagi. V času, ko je vse razburjeno, ko gre vse za osebno koristjo, ko hrepene po časti baš oni, ki so je najmanje vredni, ko nek strup izpodjeda značaje, — v tem času je sodelovanje duhovščine nujno tudi v politični borbi, da s čistostjo značaja, požrtvovalnostjo dela, označenjem načel pokaže pravo pot, ki vodi domovino do sreče in slave. Ako kje, potrebno je sodelovanje duhovščine pri nas, kjer bi narod, ako bi duhovščina v politiki držala križem roke, moral ostati brez vodstva in zabresti, a njegovo dobro vero zamogli bi izkoristiti kaki politični trgovci.

Duhovščina bi storila velik greh, ako bi to dopustila; grešila bi, ako bi n a j a k t i v n e j e ne posegla v politični boj, da že v kali zaduši pojave, ki kažejo, da bi se politika podala na protikrščansko pot in bi se v naše javno življenje zaneslo pravo, protivno cerkvi.

S tem, da povdarjamo potrebo udeležitve duhovščine na političnem delu, pa ne mislimo in ne smemo misliti na nizke strankarske spletke, na ono strankarsko delovanje, ki je v nasprotju z navodili krščanske ljubezni. Nasprotno, mi hočemo, da se duhovščina bavi s politikom v tem smislu, kako naj bi iz mlakuže osebnih in strankarskih trganj povzdignilo borbo na višje, na jasno polje, kjer bi javno delo bilo jedino tekmovanje v čistej krščanski ljubezni za vero in domovino.

Ali da se to zgodi, treba onega, česar smo tolikokrat naglasili: t r e b a

kaj pa še le, če je celo prosil za njihovo prostost. Kralj je zadušil čustvo in usmiljenost v svojem srcu in izpregovoril z besnim in strogim glasom.

„Idi, krivoverka, idi! Jezik ti odrežejo in telo sežgó: ker to je kazen za onega, ki se usmili prokletih kristjanov!“ — In že je hotel poklicati krvnike (rablje). Kar se spusti Kasilda na kolena predenj, ga spomni rajne matere, ter ga prosi: naj se je usmili. Maver zaplaka, vzdigne hčer ter jo pritisne na prsi.

„Varuj se, hči moja, da ne prosiš več milosti kristjanom“, reče jej; „kajti potem bi te se ne mogel več usmiliti“. Prerok pravi: Naj se uniči vsak vernik, ki ne uničuje nevernikov!“ —

II.

Ptice so prepevale, nebo je bilo jasno in višnjevo, solnce se je zlatilo v rosnih kapljah, cvetice so odprle svoje cvetne vence, (čaše) in jutranji vetrič je nosil cvetno vonjavo do palače maverskega kralja.

Kasilda je bila zelo potrta; sedela je pri oknu, da bi odpodila na svežem zraku (vzduhu) svoje turbne misli. Vrt se jej je zdela zelo krasen; in ta čarobnost

jedinosti med duhovščino, treba, da je duhovščina složna, kakor jedna velika armada, da služi veri in domovini in daje svojo podporo onim, katerim je politika sredstvo za doseg do vzvišenega cilja: „za vero in domovino“!

Iz tega, narod moj, vidiš, da duhovnik, kadar te vodi na pravo pot o priliki volitev, on ti stori le svojo dolžnost, ki mu jo nalaga njegova po Bogu mu poverjena služba. Duhovnik pa, ki te zapušča, zapušča tudi svojo sveto dolžnost na tvojo propast“.

Politični pregled.

Položaj in Mladočehi.

Načelnik mladočeškega izvrševalnega odbora, dr. Škarda, je pri ustanovitvi političnega društva v Trebonu govoril o položaju, o mladočeški taktiki in o nalogi Avstrije. Rekel je, da bi bilo oktroiranje jezikovnega zakona kršenje državnih zakonov (členov XIV. in XIX.) ter da bi bila vpeljava nemškega državnega jezika nevarna temeljem države. Dvjetretjinske večine za to zahtevo Nemcev ne bo dobiti. Poljaki se ne bodo nikdar zapisali politični smrti, Jugoslovani in Italijani pa se bodo borili proti tej zahtevi do skrajnosti. Koerberjeve vlade narod nikdar več ne bo mogel smatrati za objektivno in neutralno. Mladočeški državni poslanci bodo imeli poslej politiko svobodne roke, kar pa ne izključuje, da bodo v konkretnih slučajih hodili z drugimi strankami desnice. „Zveza desnice“ je protiutežje nemški „Gemeinbürgschaft“. Dokler se ne uveljavi sistem popolne enakopravnosti in neprikrajšane pravičnosti za vse narode, dotlej morajo ostati Čehi v opoziciji. Oblika svojega odpora pa si naj poslanci določijo sami, oblika ki narodu ne bo škodila in nasprotniku ne koristila. Avstrija ima pred seboj še velike naloge. Ako hoče biti naša država močna in trdna, ne sme več odpraviti Slovanov. Oblika države zahteva, da je federalistična. Čehi so pripravljene dati jamstva manjšinam, a zajamčiti se mora tudi enakopravnost večine. Vlada se mora izpremeniti tako, da bodo v njej zastopane vse narodnosti.

Bosanske železnice.

„Neue freie Presse“ potrjuje govorico, da se je vprašanje o bosanskih železnicah rešilo v madjarskem smislu, Proga Bogojno-Splet se ne zgradi. Ta uspeh je dosegel Széll s tem, da je za-

jo je nagnila, da je šla v vrt, kjer je menila najti tolažbo svojej tugi. Pripoveduje se, da jej je prišel naproti angelj v podobi metulja.

Metulj je letal od cveta do cveta; Kasilda ga je lovila ter hitela za njim. Kar začuje zopet javkanje in plakanje kristjanov pred vrtnimi zidovi. Spomni se, da tu leže siromašni kristjani v okovih ter poginjajo gladu in objokujejo svoje roditelje, pa brate, ženo in otroke.

Ljubezen in sočutje jej vlije v dušo silno moč in dušno svetlobo v srce. Vrnila se je v palačo, in metulj jo je spremljal. Tu vzame zlata in srebra ter gre zopet k ječam. Hotela je dati ujetničarjem zlata in srebra, naj bi kupili hrane ubogim kristjanom. Ko je šla mimo rožnega grma, stopi mahoma oče pred njo.

„Kaj pa delaš tu tako zgodaj, duša moja?“ praša Maver svojo hčer.

Kraljičina zardi kot roža, ki jo je veter zibal poleg nje, ter odgovori:

„Prišla sem poslušat ptičje žgolenje, gledat cvetje in solnce, kako se blesti v rosnih kapljah, pa dihat sveži, jutranji vzduh in vonjavo krasnega cvetja“.

grozil z odstopom. Széll in Wittek sta bila v torek pri cesarju. — Koerberju se v ponedeljek poklonila deputacija spletske občine z županom na čelu in ga prosila, naj se zavzame za zgradbo železnice v Splet. Koerber je to odklonil, Wittek pa je dejal, da se ta želja ne da izpolniti. Madjari so toroj dosegli popolno zmago, ki je velikanskega gospodarskega in političnega pomena za nje.

Mej Avstrijci in Črnogorci.

„Neues Wiener Tagblatt“ poroča iz Mostarja, da je prišlo dne 26. oktobra pri Kanacih do boja mej avstrijskimi in črnogorskimi vojaki. List trdi, da so Črnogorci prekorali mejo in napadli avstrijsko patroljo. — Ubita sta bila dva vojaka, dva sta ranjena. Avstrijski vojaki so namreč ustrelili črnogorske poročnika in necega korporala, Črnogorci pa so ranili dva avstrijska infanterista.

Nemiri v Rumuniji.

V vasi Buda na Rumunskem, je bil minuli teden hud poboj zaradi pobiranja davka na žganje. Prva žrtva teh nemirov je bil podprefekt, katerega je ljudstvo zapodilo v beg. Mej bogom ga je zadela srčna kap in se je zgrudil mrtev na zemljo. Nastopilo je vojaštvo, katero pa je ljudstvo sprejelo s kamenjem in koli, na kar je vojaštvo streljalo med ljudi. Trije vaščani so padli, sedem je ranjenih. Tudi v mnogih drugih krajih so bili jednaki nemiri. Ljudstvo se je vprlo plačevanju davka za kuhanje žganja.

Ruski car v Livadiji.

Car Nikolaj s svojo družino biva že več časa v Livadiji, svojem zimskem zavetišču v Kavkazu. Tu v tihem zavčaju, kjer je umrl njegov oče, car Aleksander III., zasnovatelj velikih reformatorskih del, zadevajočih preporod Rusije, posvetil se je car popolnoma političnemu delu v blagor svoje države. Podal se je v to samoto z jedinim namenom, da nemoten izvrši veliko politično delo, kakoršno zahtevajo svetovno važne razmere z ozirom na bodočnost Rusije. Največjo pozornost pa obrača car na kitajsko vprašanje. Car je navzeč dalekovidnih ciljev, za katerimi teži Rusija na daljnem Vztoku in v Tihem oceanu. Toda pota v dosego teh ciljev so skrivnostna in ve zanje samo car. Le toliko je gotovo, da se v marsičem drži navodil in idej pokojnega svojega kancelarja kneza Lobanova, kar se tiče bodočnosti Rusije v Aziji. Iz teh idej se je izercpila udeležba Rusije na kitajsko-japonskem sporu in so posledica zasedanja Mandžurije.

Rusija mora, ako si hoče zagotoviti bodočnost, osvojiti si moralno zemlje in narode v iztočni Aziji, ne da bi jih resnično podjarmila. Konečno priklopljenje teh dežel in narodov bo seveda naravna posledica, a to, kakor rečeno, Rusija mora, ako se hoče obvarovati pred velikimi nevarnostmi, ki jej prete z raznih strani. Rusija je svoj čas na ta način si osvojila Sibirijo, Taskend in Samarkand; Kina, Afganistan in Mandžurija naj sledijo. To so cilji ruske politike v Kini, za katerimi gre car. Ruski car to hoče, ker za dosego večnega miru treba velikih sredstev, proti katerim bodo preslabi oni, ki hočejo vedno kaliti mir.

Razmišljanju teh velikih ciljev se je posvetil car v Livadiji in za tem ciljem je zapostavil car celo za nekaj časa notranje politično delo.

Vojna na Kitajskem.

Poroča se iz Pekinga, da poslaniki nadaljujejo posvetovanja, kako bi se do-

seglo sporazumje glede predlogov, ki se imajo staviti Kitajski. Za podlago posvetovanjem služijo francozki predlogi. V nekaterih točkah so si poslaniki že jedini. Tako bi imela znašati odškodnina, katero plačaj Kina tujcem, okroglih 400 milijonov taelov — toraj ravno toliko, kolikor šteje Kina brehivalcev —; nadalje naj bi se prepustilo inozemcem upravo carine, princ Tuan naj bi šel za celo življenje v zapor, kitajski cesar se povrne v Peking, kjer dobi stalno inozemsko stražo, inozemci pa naj bi dobili popolno svobodo obstanka na Kitajskih tleh. Vrhu tega pa je zabranjeno Kitajski uvažati še nadalje orožje. Pravijo, da je Li-Hung-Cang pritril tem točkam.

Nadalje se poroča, da Nemci jako strogo postopajo proti Kitajcem, o katerih sumijo, da pripadajo boksarjem. Obsodijo kar skupaj po več Kitajcev, katere na mestu ustrelé. Skoro slednji dan usmrtilo jih po 10—20. Mejnarodni vojaški oddelek, ki se je podal iz Pekinga v Paotingfu, trebi na svojem povratku vse naselbine od boksarjev. Oboroženo prebivalstvo se ne usmrčuje, pač pa se mu pobere orožje, ki se pokonča. General Yushien se je baje zastrupil, ker se je bal kazni.

Poroča se tudi, da je železniška proga Peking-Tientsin postala zopet nevarna radi obleganja po boksarjih.

Na progi zadenejo često mejnarodni vojaki skupaj z boksarji, katerih pade vselej večje število.

Glede inozemskih zahtev pa je kitajska vlada povse drugih misli, kakor pa jih razširja v svet angleško in nemško časopisje. Kitajski dvor je v stalnem soglasju z dvorom v Petrogradu in dogovori, ki se vršijo med tema najvišjima činiteljema, so povse drugačni glede bodočnosti Kitajske, kakor pa bi jih hotelo imeti omenjeno časopisje. Ti dogovori izključujejo vsako vmešavanje onih sil v kitajske zadeve, ki imajo Kini škodljive namere in kar se sklene in se je sklenilo mej tema činiteljema, se boče zgodilo, pa naj pritril Li-Hung-Cang v kolikor hoče zahtevam poslanikov. Kajti gre se jedino le zato: zaprečiti razkosanje Kitajske onim silam, ki na to merijo, in ki so v prvi vrsti Nemci in Angleži. Rusija je in ostane braniteljica samostojnosti Kitajske.

Angleško-transvaalski boj.

Angleži so proglasili po maršalu Robertsu aneksijo Transvaala. To dejanje pa je le komedija, s katero se hoče uplaviati na javnost. Kajti Buri se tako malo brigajo za Robertsove pojacade kakor za sneg, katerega v Afriki ne poznajo.

Buri se organizujejo vedno z nova, dobivajo pomoči na prostovoljcih in prizadevajo Angležem vsak dan novih hudih izgub, ki jim begajo bojne vrste. Odkar je predsednik Oranje-republike proglasil Fouriesberg glavnim mestom Oranje in je Botha prevzel vrhovno poveljstvo nad Buri, so razvili generali Dewet, Delarey, Lemer, Grobler in Hasbrock čudovito vojno gibanje. Angleži lažejo v svet, kolikorokrat so „razpršili“ burske čete, a — razpršili so le Buri angleške zadržane bataljone. Tako so 26. oktobra natepli Buri Angleže na progi med Natalom in Johannesburgom tako bridko pod generalom Botho, da od vse angleške kompanije ni ostalo več ko trije ranjeni vojaki. Novi most te proge pa so jim vrgli z dinamitom v zrak. Enako je general Dewet našvrkal generala Bartona pri Friderikstadu, pri Zerustu pa Methuena. Pri

najde v tvojem širnem kraljestvu kdo, da mi reši hčer — — Naj pride . . . . dam mu . . . kraljestvo, blago kraljestva . . . dam mu tudi . . . svojo hčer.“

Po Kastilijanskem kraljestvu so jezidili glasniki (poslanci) sé sporočilom; da je hči maverskega kralja na smrt bolna, in da dobi kraljestvo in hčer, kdor jo reši. In tedaj se oglasi neki zdravnik, doma iz Judeje: da hoče ozdraviti kraljevo hčer. Jedva se je bil dotaknil, devojkinega čela, že jej je zardelo lice in kri je urneje tekla po žilah.

„Vzemi moje kraljestvo!“ vzklikne Almenon, in solze ga polijejo radosti.

„Moje kraljestvo ni tega sveta“ odgovori zdravnik.

„No, pa vzemi največjo dragocenost mojega kraljestva!“ reče kralj ter pokaže svojo hčer. Zdravnik prikima in reče:

„Tam doli je kraj, kjer so čiste in svetne vode, in oné povrnejo tej devici zdravje.“ — Nekoliko dnij kasneje prideta Kasilda in judovski zdravnik v kristjansko deželo, v zemljo molitve.

Dolgo, dolgo sta potovala po kristjanski zemlji; naposled dospeta do nekega

Kapstaadu so obkolili Buri čete kapskega redarstva in jim vzeli dva Maksim-topova. — Maršal Roberts je jako slabe volje, sprl se je z generaloma Bullerjem in Kitchenerjem. Buller je odšel na Angleško in so ga v Londonu te dni sprejeli z največjim sijajem kot „zmagovalca“ v južni Afriki. Enako slovesno so sprejeli nek kor prostovoljcev, kateri pa v Afriki niti niso imeli kaj opravila.

Angleži so mojstri v politični komediji, radi tega jim je tudi prišlo na um, proglasiti kraljico Viktorijo za — „cesarico britansko“, le da bi imenitno uplivalo na javnost. A ta komedija baje ne bo trajala dolgo, ker se že čujejo glasovi, da misli Anglija svojo „bodočnost“ le še v „njenih“ — kolonijah.

Domače in razne novice.

Odlikovanje. Nj. Veličanstvo cesar je podelil deželnemu glavarju goriškemu dr. vit. Pajerju dostojanstvo tajnega svetnika, njegovemu namestniku, dr. Gregorčiču red železne krone III. vrste, istotak red je podelil deželnim odbornikom dr. Abramom in dr. Verzegnas-siju in pa goriškemu županu dr. Venutiju. Nadalje je Nj. Velič. podelil viteški križ Franc Jožefovega reda prof. bogoslovja dr. Faidutiju, predsedniku veteranov stotniku Jacobiju in pa mestnemu starešinu Kürnerju, Angiolini baronici Ritter pa Elizabetin red II. vrste.

Imenovanja. — C. kr. namestnik je imenoval oficijala Dominika Faè adjunktom, kancelista Rudolfa Kregov in Franca Iggel oficijaloma, a titularnega orožniškega stražmeštra Crivicieha (Kriviciča) in računarskega podčastnika Miho Vončina kancelistoma, vse te pri pomožnih uradih tržaškega namestništva.

Zahvala. — Povodom 40-letnice mašništva in 20 letnice dušnega pastiranja v Gradnem, ki sem jo slovesno praznoval v nedeljo dne 28. oktobra t. l., došlo mi je od gradenskih vikarjanov, od prečastite duhovščine briske, od veleposestnikov briskih, od prečastitega vodstva bogoslovnega semenišča v Gorici in od drugih strani toliko dejanskih dokazov spoštovanja in ljubezni, da me srce zdaj sili izjaviti prijateljem vsem svojo iskreno zahvalo.

Bog živi Vas in narod mili!

Gradno, dne 29. oktobra 1900.

Andr. Žnidarčič,
vikarij.

Za „Šolski Dom“ je došlo upravnistvu „Gorice“: Preč. g. Andr. Brezavšček, župnik v Rihemberku 10 K, O priliki 40-letnice mašništva č. g. Andreja Žnidarčiča se je nabralo 30 K (ravno toliko za „Alojzijevisče“). Velesp. gospod Ivan Mercina, učitelj v Gorici 18 K. — Hvala!

Umrla je dne 28. m. m. v Podgori gospa Fortunata Plahuta roj. Nemeč. Bila je še v rosnih dobi, stara komaj 25 let. Bolehala je že 6 mesecev. V nedeljo zjutraj je po zelo mučni bolezni, previdena se sv. sakramenti v Gospodu zaspala. Žalujoči družini Plahuta v Gorici in družini Nemeč v Podgori iskreno sožalje, njeni duši pa večni pokoj!

Shod v Bovecu. Dr. A. Gregorčič sklicé volilni shod v Bovecu v nedeljo v prostorih gostilne „Na pošti“.

Zaupni shod priredi dr. Tuma v Rihenbergu v nedeljo; javni volilni shod

višnjevca jezera. Kristjani so praznovali tega dné Veliko noč. Zdravnik zajme tú vode v perišče, izlije jo nad glavo kraljčine ter reče:

„Krstim te v imenu Očeta in Sina in sv. Duha“. Kraljčino prevzame sveto in blaženo čustvo. Spusti se na kolena in pogleda proti nebu. Vse je pevalo okrog nje:

„Hosana! Hosana! (slava). Za čudena gleda okoli sebe. Zdravnik je bil izginil. Iz srede višnjevca jezera se je vzdigoval proti nebu.

„Gospod, kdo si?“ upraša ga začudena.

„Tvoj zaročnik! Jaz sem oni, ki je ozdravil Jajrovo hčer; oni, ki je rekel: „Kdor zapusti svojo hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke in hodi za menoj: povrnilo se mu bo tisočkrat in užival bo večno življenje!“

Na obali višnjevca jezera, ki ima ime po sv. Vincencu, v deželi Briviesca, stoji siromašna koč. Tu je pobožno in sveto živela hči maverskega kralja iz Toleda; koč. se kliče še zdaj — Kasilda.

pa politično društvo „Sloga“ v Bovecu. Pač čudno to! Pravi narobe svet! „Soča“ se je na politično društvo „Sloga“ jezila, ker je isto začetkoma prirejalo zaupne shode, ter zahtevala od tega društva, naj sklicuje javne shode, kakor dr. Tuma.

No, politično društvo „Sloga“ je ustreglo „Sočini“ želji ter sklicuje javne volilne shode, dočim je zlezla dr. Tumi korajža v hlače ter se je zatekel k toliko obsovažljenim zaupnim shodom. Čeravno so pa dr. Tumovi zadnji shodi zaupni, se vendar ogiba njegovo glasilo besedice „zaupni“, kakor hudič križa. Na Veliki Otavi pri Šempasu je imel namreč dr. Tuma preteklo nedeljo zaupen shod. A tako v naznanilu njegovega glasila, kakor v sporočilu, katero priobčuje „Soča“ o istem shodu, iščeš zaman te nesrečne in usodepolne besedice „zaupni“, jedino le na vabilih, ki se razpošiljajo za te shode, stoji tiskano črno na belem „k zaupnemu shodu“! No, no, gospoda, čemu se sramujete takih malenkostij, ko se vendar nič ne sramujete še vse drugih rečij?! Ubožci!

Žaljenje bolških županov in volilnih mož. — Pred mesecem smo dokazali v „Gorici“ s citati iz „Soče“, kako je „Soča“ po zadnji državnozbornski volitvi skrajno žalila in obrekovala razne kraške volilne može. Pri tej priliki pozvali smo že drugič avberskega dopisnika „Soče“, naj imenuje osebo, o kateri je v „Soči“ trdil, da je v Sežani podkupovala kraške volilne može ter dajala za en glas 10, 20 in celo 40 kron. Dostavili smo, da ostane dotični dopisnik „Soče“ nesramen lažnjivec in podla obrekovalna duša, dokler ne imenuje podkupovalca. Do zdaj se dopisnik ni oglasil, zato mu podeljujemo danes definitivno naslov „nesramnega lažnjivca in podle obrekovalne duše“.

Kakor je „Soča“ obrekovala in žalila kraške volilce, tako je obrekovala in sramotila tudi tiste vrle bolžanske župane in volilce, ki niso hoteli pri zadnji volitvi trobiti v nje korumpirani rog.

1. februarja je pisala: „Glasovi z Bolškega. Da so nekateri župani v našem okraju skoro brez vse samostojnosti, to se je pokazalo pri volitvi dne 29. t. m. Neki g. župan, o katerem bi sodil človek, da je najsamostojnejši, najzmožnejši, se je udal pokorno g. vikariju in je volil po njegovi volji v strahu, da jutri ne kupi več „kvartincek“ pri njem. Drugi g. župan je volil proti svojem uprepičanju, ali ker je veleva tako g. nunc. (G. dopisnik se izraža prav nepovoljno še o dveh drugih občinah). . . . Vprašam volilce: Ali so sposobni tisti župani zastopati občine ter se staviti v bran, kedar gre za naše koristi — ako že pri volitvah kažejo v svojo omahljivost in nezmožnost. Samostojnost mora biti last župana in zato v prihodnje naj si izvolijo prizadeti le take može za župane, ki so res v redni takega častnega mesta in tudi sposobni za tisto“.

Kdor bi sodil naše vrle Bolčane po tem nesramnem dopisu, kdor bi ne poznal inteligentnega, vrliga ljudstva, ki prebiva v naši romantični goriški Švici, bi si moral misliti, da si izbirajo Bolčani najslabše volilne može in župane!

Bolčani! Bližajo se nove volitve — bliža se čas obračuna!

Če kdo, boste znali gotovo Vi dati primeren odgovor goriškemu „revolverblatu“, ki skuša z nesramnimi osebnimi napadi in z nečuvenim terorizmom celo deželo strahovati, da bi tako dosegel svoje sebične namene.

„Soča“ in učiteljstvo na Veliki Otavi. — „Soča“ se besno zaganja v „klerikalnega“ nadučitelja v Šempasu, ker ni poslušal vabila na „napredni“ shod v opekarnici, ampak je ostal mej Šempasci.

„Soči“ svetujemo, naj rajši napada dr. Tumo in Gabrščka, ki sta g. Rustijo prijela pod pazduho in ga s sladkimi besedami hotela spraviti v nasprotje s Šempasci, z možmi njegovega šolskega okrožja.

„Soča“ naj napada rajši dr. Tumo, ki je hotel speljati na led nadučitelja Belè in učitelja Urbančiča, ker ju je naprosil za svoja agitatorja in jima je poslal vabila v razpečavo za zdražbarski shod.

„Soča“ naj napada rajši dr. Tumo, ki je učitelj, ravniškega, ozeljskega, oseškega in črniškega zvalil na strankarski politiški shod, ki je po priznanju „Soče“ imel namen dražiti župljane proti župniku, ter širiti razpor v županiji.

Pri njih junaštvo, pri nas surovost in zdivjanost. Ko je dobil učitelj Mlekuž, ki je prišel na shod v Biljano, ne da bi bil vabljen, od lastne zlahte to, kar je iskal, je „Soča“ govorila o „surovosti in zdivjanosti“. Zdaj pa, ko opisuje po svoje Tumov šempaski shod,

ki je bil v resnici zaupni shod in laže v svojem poročilu, kakor bi orehe tolkel, pripoveduje z nekako slastjo o — junastvu, kako da so nekemu njeni pristaši „nategnili ušesa“, četudi je imel dotičnik povabilo na shod v rokah.

Odstop od „Goriške ljudske posojilnice“. — Prijateljem, ki nas povprašujejo, kaj bo z „Goriško ljudsko posojilnico“, odgovarjamo: Gabršček in dr. Tuma imata ključke. Naj si torej nikdo ne obeta, da pride kedaj v roke naše stranke. Kdor hoče odstopiti, mora to storiti v že v mesecu novembru, ker drugače bo moral ostati še celo leto 1901. Po pravilih je treba pisмено odpovedati, najbolje s priporočenim pisnom. Odpoved naj se glasi:

Podpisani . . . (ime) odpovedujem vse svoje deleže pri „Goriški ljudski posojilnici“ v zmislu pravil in postave.
V . . . dne . . . . . 1900.

N. N.
Po toči je prepozno zvoniti, naša posojilnica v Gorici je zdaj edino le „Centralna posojilnica“.

Ljudski shod v Bolcu. V nedeljo, 28. m. m. se je vršil v prostorih g. Fon-a v Bovcu ljudski shod, katerega se je udeležilo okoli 80 mož iz Bovca, Koritnice, Kala, Dvora in Plužne. Shoda so se udeležili tudi nekateri gg. učitelji, kar je še povisalo zanimanje za smoter zborovanja. Na shodu je govoril g. kaplan Abram o krščanskem socializmu kakor jedinem sredstvu za zboljšanje sedanjih žalostnih, zlasti delavsko stanovskih razmer. Mej drugim je dejal g. govornik:

„Svet se čedalje bolj skuplja v dva tabora velekaptalistov in trpinov-nemarničev, a to vsled lažliberalnih načel, ki prevevajo merodajne glave vseh držav. Vsled neomejene konkurence itd. utegne priti do tega, da bodo naposled na svetu le še berači in denarni bogovi. Da se to nenaravno razmerje v človeštvu prepreči in se pripomore posamezniku do vrednega obstanka, mora napeti vse svoje sile krščanski socializem, z načelom neomejenega bratoljubja.“

Tozadavim izvajanjem govornikovim so udeležniki živahno pritrjevali. Glede konsumnih društev, katera po mnenju jednega g. zborovalca delajo škodo slov. trgovcem, je menil govornik, da se taka društva ustanovljajo le ondi, kjer trgovci, zlasti narodno indiferentni ali celo narodno nasprotni, uprav odirajo odjemalce. V splošnem pa se gleda na to, da se kar največ slov. trgovcev in obrtnikov pridobi slov. „Gospodarski Zvezi“, katera upošteva vsestranske njih težnje tudi v najkločljivejših slučajih.

Za tem je prešel govornik na ljudsko zastopstvo ter govoril o škodljivosti slabih poslancev, kateri so po lažliberalnih načelih židov služili čisto le željam poslednjih, a neizmerno škodovali krščanskemu ljudstvu s tem, da se niso ozirali na gnotne in moralne koristi svojih volilcev, marveč slediti, nemalokrat podkupljeni, nameram židovskega kapitalizma. Zato je treba delati na to, da nastopijo že vendar enkrat boljši časi, a delati moramo združeno vsi, to pa le na podlagi zdravih katoliških načel, katerih se je treba držati tako v javnem, kakor i v privatnem življenju.

Konečno se je razvila živahna debata o krščanskem socializmu in o delovanju Cerkve za trpeče stanovce, čemur se je od neke strani oporekalo z zatrdilom, da dobrih ljudskih zastopnikov ni iskati med klerikalci, povdarjajoč posebno, koliko so narodno napredni moštje storili za del. stanove s — „Trg. obrtno zadrugo.“ Temu je odločno ugovarjal g. kaplan Abram in omenil, da treba zlasti v tem vprašanju še marsikaterega pojasniti, predno se boče moglo več govoriti v omenjenemu smislu.

Naposled je omeniti še veselega zaključka, ki ga je provzročil nek čevljar Gabrščekove rogovilne krvi. Ta mož je imel mnogo opraviti pred shodom, tekal in skakal je okrog, in nagovarjal ljudi, naj bi se shoda vendar ne udeležili. Med shodom je pa čepel pod oknom in poslušal. Seboj je pripeljal tudi nekega prijatelja ter mu narekoval, kako naj kriči pod oknom. Naslednjega jutra se je onega, ki ni Gabrščekove krvi, vprašalo, zakaj je tako kričal, odgovoril je, da zato, ker ga je oni silil, pa da bi bil še bolje kričal, a se mu je zdelo preneumno.

Kristan v Cerknem? — Raznesel se je bil glas, da bo imel slavni g. Etbin Kristan volilni shod v Cerknem, ali iz tega ne bo nič, ker mu Cerkljani ne dajo prostora. Še najboljše tako!

Domači volilni shodi. — Priporočamo prijateljem, da naj v vsaki občini sklicujejo volilne shode, na katerih naj trezno, mirno in dobrohotno poučijo ljudi o volitvah. Za take shode ni treba nobenega dovoljenja. —

Volilno gibanje med Furlani. — Povedali smo že, da kandidira kon-

servativna furlanska stranka v furlanskih kmečkih občinah zopet župnika Zanettija. Zdjaj pa čitamo v italijanskih listih, da dobita kandidata italijanskega političnega društva „Unione“ dr. Verzegnassi in Lenassi, svojih tekmecev, ki hočejo kandidirati na lastno roko. — Med drugimi se imenuje baron Hugo Codeli, ki hoče kandidirati na svojo roko v mestih in trgih, a isto tako v veleposvestvu hoče nastopiti nek plemič kot kandidat na svojo roko ter tekmovati z dr. Verzegnassijem. Pri tej priliki naj omenimo, da je imenik volilcev v veleposvestvu že uradno objavljen, ter da izkazuje 136 volilcev manj nego jih je bilo leta 1897., pri zadnjih državnozbornih volitvah. Takrat jih je bilo namreč 460, sedaj jih je le 324.

Volilni shod socijalnih demokratov. V nedeljo 4. t. m. priredé soc. demokratje v gostilni pri Marziniju ob 11. uri in pol volilni shod. Govorila bodeta „imenitna moža“ znani Učekar iz Trsta in pa njegov vredni bratec Etbin Kristan, ki kandidira v V. kuriji v imenu soc. demokratov, ki niso v zadnjem času nič družega, kakor slepo orodje v službi italijanskih lažliberalcev.

„Krojaška zadruga“ (z omejeno zavezo) vrlo napreduje. Ljudstvo se je prodajalnice poprijelo in ima zaupanje v cene. Od 1. jan. do 30. junija 1900 se je iztržilo blaga za 62.486 K 69 h.

Goriška zastavljavnica in ž njo združena hranilnica doposlala je svoj sklepni račun za leto 1899, iz katerega povzamemo da je bilo dobička koncem leta 1899 in sicer: 34.218 31 Kr.

Pobiranje doklad od vžitine ter pobiranje davščin od mitnic ter od opojnih pijač, katero je nameravala vzeti mestna sprava v lastno režijo, prepustila je ista podjetniku Karlu P o m o za 200.000 kron, torej za 18.000 kron več nego jih je dobivala dosedaj mestna uprava za vse to. Dosedaj je te davščine pobirala tvrdka Gorup.

Mladi tatje. Predvčeranjem so se spravili trije nadobudni mladeniči na ledenico gosp. Wañeka v ulici Vetturini in sicer 15-letni Anton Zei, 14-letni Jožef Molisini in 16-letni Jurij Balantig. Prva dva sta s ponarejenim ključem odprla zalogo ledu ter izmaknila ondi 50 kron denarja, m'j tem, ko je poslednji na njiju čakal. Potem so se podali vsi trije v krčmo in so se dobro imeli, kjer jih je pri najboljši volji zasačila policija.

Zaprl so 65-letnega Štefana Mavriča iz Anhovega, ki je bil že večkrat iztiran iz mesta, ž njim pa tudi 10-letnega Ivaua Žiberno iz Sežane, ki se je klatil po mestu brez vsakih sredstev.

Vabilo k občenemu zboru. Čast mi je, vabiti p. n. člane c. kr. kmetijskega društva k občenemu zboru, ki se bo vršil v občinski dvorani v Gradišči, v to blagohotno dovoljeni, v soboto dne 10. novembra 1900. ob 10. uri predpoldne. Določen je ta-le dnevni red: 1. Poročilo o sadni razstavi v Gorici in predlogi o pospeševanju sadjereje na Goriškem. 2. Poročilo o uspehu razkuževanja svilodnih rejališč s formalino. 3. Predlogi v pospeševanje murboreje na Goriškem. (Društveni podpredsednik, gosp. ravnatelj Ivan Bolle je blagovoljno prevzel poročevanje o vseh treh predmetih). 4. Morebitni predlogi, kojim se pripozna nujnost. V Gorici, dne 15. oktobra 1900. Predsednik: Coronini.

Brzjavna postaja v Ločniku. Pred jednim tednom so odprli v Ločniku brzjavno postajo, ki je združena s tamšnjo pošto.

V Avčah je neznan tat dne 27. oktobra udril v sobo c. k. poštnega urada in ukradel 240 kron. Zviti tat je prevrtal jamo v steklo s svodom, napravil si prostor za roko, obrnil zapiralno kljuko in prišel v sobo. V sobi je bila blagajna zaklenjena, a 2 ključa sta visela v r a v e n n a z i d u! Več previdnosti.

— Ravno v isti vasici je g. Bavdaž odprl dobro urejeno prodajalnico, ki izvrtno ustreza potrebam kmetijskega ljudstva.

Pri sv. Luciji bodo v tekočem letu še trije semniji, namreč 4. in 21. Novembra, in 13. Decembra. Poslednji združen z velikim cerkvenim shodom.

Zloglasni Krstič spet v zaporu! Naši „Slogi“ se poročajo, da so dne 31. m. m. prišli dr. Krstiča in ga zaprli zaradi neke nove goljufije.

Uzorna italijanska uprava v Istri. 25. m. m. je bila v Rovinju kaz. razprava proti obč. denarničarju C o r a z i v Motovunu v Istri, stebri italijanstva v tej hr v a t s k i občini, ker je poneveril vsega skupaj čez 19 tisoč občinskega denarja. Tse dni pa je pobeignil iz Pulja oskrbnik tamošnje mestne bolnišnice Otavio Desimon, zopet velik ital. patriot. Kolikor je znano dozdej, odnesel je,

ta uzorni upravitelj 2800 K., a najbrže še več. Za njim je izdana tiralnica.

Očeta umoril in brata. V Bite-licu blizu Sinja v Dalmaciji, se je dogodilo v pondeljek nekaj strašnega. Tam je živel namreč posestnik Simeon Jukić-Braculja. Imel je štiri sinove, ki so bili že vsi pooženjeni iz hiše. Uže delj časa je bila med očetom in sinovi neka mržnja in sicer zategadelj, ker ni hotel stari Jukić še za časa svojega življenja razdeliti med sinove premoženja. Konečno se je pa Jukić venderle udal zahtevam sinov. Povabil jih je pretkelo nedeljo k sebi in tam se je tudi razdelitev izvršila mirno in brez prepira. Popoldne istega dne pa so imeli vsi skupaj priti k vaškemu župniku, da bi tam podpisali dotično pogodbo. Ali do podpisov ni prišlo, ker do tačas še ni bila spisana pogodba.

Pretekli pondeljek vstane stari Jukić zgodaj, gre iz hiše do hleva, ter se vsede predenj. Kmalu zatem pa pride k njemu najstarejši sin Marko ter mu začne očitati, da je bil pri delitvi premoženja pristransk. Stari Jukić, ki je poznal Markovo naglo nprav, je vstal in hotel oditi v hišo. V tem hipu pa potegne Marko iz nedrij dolgi nož, plane nad očeta ter ga štirikrat tako hudo zabode, da je oče izdahnul pri tej priči svojo dušo. Kmalu se je zbralo na licu mesta mnogo ljudi. Tje priteče tudi mlajši Jukićev sin Nikolaj. Ko pa zagleda ta strašen prizor, zakadi se proti bratu Markotu. Ko pa vidi v Markovih rokah velik krvav nož, zbeži koj od njega, ker je bil mnogo šibkejši in mlajši od Markota. A kakor divja krvoločna zver se zapodi Marko za njim. In kmalu sta bila skupaj. Nikolaj se postavi sicer Marku v bran — a zaman, kajti po kratki borbi klečal mu je že Marko na prsih.

Zabodel ga je krvoločnež šestkrat z nožem v prsa — ter ga umoril. Kakor besen je potem tekel Marko naravnost k orožniku, kjer se je sam ovdil. Koliko nesreč vendar ne prozroci na svetu nagla jeza! Zato pa je treba paziti pri vzgoji otrok, da se ista zadrž že v njih najnežnejših letih na kakoršen koli način ali da se vsaj kolikor mogoče ublaži.

Spomenik Danteju v Zadru. — Italijanski irredentovci usiljujejo povsod svojega „Darteja“, da delajo z njim propagando za italijansko stvar med — Neitalijani. Tak spomenik hočejo postaviti tudi v Zadru, kjer je le neki del prebivalstva italijanskega mišljenja. Smešno je pa, da so v odboru za spomenik skoro sami hrvaški renegati, kateri vsi skupaj niti pojma nimajo o Danteju, ki bi se v grobu obrnil nad takim onečaščenjem njegovega imena. Hrvatje v Zadru se smejejo tej budalosti.

Zdravilišče za bolne na živcih ustanovi na Bledu dr. Jan iz Ljubljane. Na njegov poziv se je oglasilo že dvajset zelo nervoznih ljudi.

Postaja Mentud. — Postaje tega imena nismo poznali na nobeni obstoječih železničnih prog, zato je tudi ni mogel najti neki mladi železniški uradnik na postaji neke železniške proge na Kranjskem. Zato je bil v veliki zadregi, ko je neka ženica zahtevala tak vozni listek. Mladi mož je gledal in gledal, kje bi bila ta postaja ter mislil, da se morda moti on, ali pa ženica, ki je zahtevala vozni listek. Ker je vlak imel že oditi, je silnih skrbeh tekel k postajnačelniku vprašati, a tud ta ni znal. Pride načelnik in praša ženico: „mati, kam se peljate?“ „V Ljubljano“ je bil odgovor. „A prej ste rekla Mentud?“ Ženica: „Seveda sem rekla, ker je moja sosedinja že naročila listek v Ljubljano, pa sem še jaz zahtevala: „m e n' t u d“. Zdjaj sta uradnika šele vedela — katera postaja je to.

Kaznovana nemška kljubovalnost. V Tinjah na Koroškem so minulo nedeljo obhajali Slovenci Slomšek-Serajnikovo slavnost. Da bi isto preprečil, je zagriženi Nemeec in okrajni glavar celovski Mac Nevin prepovedal slavnost, ker prošnja za dovoljenje te slavnosti ni bila — kolekovana. V odloku je dejal, da ne more dati dovoljenja prej, kakor da se prošnja kolekuje. Toda zagriženi German ni dosegel namena, kajti njegova prepoved je prišla v Tinje — dva dni po slavnosti.

Novi natis „Cecilije“ I. del. Že dolgo let je pošel I. del priljubljene „Cecilije“ skladatelja Ant. Foerster-ja, katero je bila l. 1883. izdala družba sv. Mohorja. Odbor družbe sv. Mohorja se je zato odločil, da družba prvi del „Cecilije“ n a n o v o i z d a. Nova „Cecilija“ bode obsegala: 1. Mašne pesmi, in sicer pomnožene; latinski „Requiem“ prav lahke za en glas s spremljevanjem orgel ali za mešani zbor; razne pesmi za cerkvene čase, za blagoslov, več „Tantum ergo“, kakor so bili že v stari „Ceciliji“, samo da se nekatere pesmi izpustijo, ozi-

roma z boljšimi in lahkejšimi nadomestijo. 2. H tem pridejo obhajilne pesmi, Marijine ter pesmi za godove raznih svetnikov. Izbrade se bodo pa samo najprimernejše pesmi, in sicer tudi nekaj novih, ker je drugih dosti v II. delu „Cecilije“, kateri se v družbeni zalogi še vedno lahko dobiva. 3. Obseg nove izdaje bo nekako isti kakor stare, molitvenik pa se izpusti. — Cena knjigi bo ista, kakor je določena za II. del, t. j. 1 krona.

Narodno gospodarstvo.

Kostanj kot krma.

Goveja živina se kaj lahko privadi na kostanj. Molznim kravam se kostanja poklada: po 5 kg. pitancem pa do 10 kg na dan, brez bojznosti, da bi utegnilo to imeti škodljive nasledke. Zlasti se priporoča krmiti kostanj tedaj, če smo primorani živini v veliki meri pokladati repnik. Ker pa kostanju primanjkuje beljakovin, ne sme živini manjkati druge dušične krme. Kostanj naredi meso posebno jedrnat in zdrav. Pripravi pa se kostanj za krmo s tem, da se s pomočjo primerne orodja zdrobi ali raztolče, kar je kaj lahko delo, dokler je kostanj še svež. Konji in svinje ga ne jedo tako radi, toda posrečilo se je, privaditi tudi konje na svež kostanj, ker se je kaj dobro obnesel kot sredstvo proti glistam. Ker pa ni lahko velike množine kostanja koristno porabiti, zato so že poskušali hraniti ga, in sicer z dobrim uspehom. Ko se kostanj na solncu nekoliko osuši, se spravi v podsipalnico, kjer se ne pokvari kmalu, ter se jemlje iz nje po potrebi, kakor repa ali krompir. Večja množina kostanja se lahko posuši v peči, iz ktere smo poprej vzeli kruh, ali v sušilnici, ter se lahko rabi dalj časa. Plesnobe se na tak način ni treba bati; treba pa ga je poprej zdrobiti, da se more krmiti. Tak posušen kostanj ima v sebi 90% suhe snovi, 7,7% dušičnatega in 66,5% nedušičnatega izvlečka, 6,1% sirove maščobe, 8% lesne vlaknine in 2,3% pepela ter ima, kakor trdi Wolff, vrednost 10 K 80 h za 100 kg; kadar je seno drago, pa še več. Posušen kostanj se sme pokladati tudi mladi živini, in sicer po kilogram na dan. Če se hoče velika množina kostanja porabiti za klajo, se priporoča, da se mu vzame poprej, grenki okus. Za to je potrebno, da se zdrobljen kostanj dene za 2 do 3 dni v vodo, ali še bolje, da se skuha. Tako pripravljen kostanj žre živina kaj rada, celo perutnina; tudi breji in doječji živini ne škoduje. Ne vpliva pa prav nič tudi na okus mesa, pač pa postaneta po njem slanina in meso prav krepka. S kaj dobrim uspehom se s kostanjem krmijo tudi karpi. V ta namen se kostanj poprej skuha, zdrobi na drobilniku za preše ter dva ali trikrat na teden nameče v ribnik. Tako krmiljeni karpi so posebno tolsti in težki. Krmitev jelenov in srn s kostanjem pa je znana vsakemu logarju in še vrši čisto v veliki meri, zlasti na Češkem.

V SLOVO!

Muda vest nas je doletela, ko smo zaslišali, da nas naš prečastiti in zelo ljubljeni gospod JOSIP PRIMOŽIČ, sedaj župnik v Prvačini, misli zapustiti; še hujske nam je ranilo srea, ko smo s prižnice čuli, da je to resnica. Ni bilo očesa brez solze in ne srea brez rane, razen znabitvi edne osebe J. M. — Mi kličemo našemu prečastitemu in mnogozasluznenu gospodu župniku:

Bog ga blagoslovi in mu povrni obilne dobrote, ki jih je delil naši občini, posebno revešem in bolnikom!

Bog ga živi!

V Logu, 1. novembra 1900.

ŽUPANSTVO.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebnimi (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovjših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Najbolje tamburice izdeluje
in razpošilja

Prva sisačka tvornica
tambura

J. Stjepušin,
Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na parizki svetovni razstavi l. 1900 in milenjski razstavi l. 1896.
Cenike pošilja na zahtevanje vsakemu brezplačno.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane jim stekleničice

— tinkture za želodec —

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897 podelili naslov »Dvorni založnik Nj. svetosti« s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo boleham G. Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar »pri angelu« v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v školjках po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. v.; po 24 steklenice za gld. 2.40; po 36 za gld. 3.50, po 70 za gld. 6.50, po 110 za gld. 10.30. — Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač na Travniku št. 22, I. nadstropje v Gorici,

M. POVERAJ,

priporoča p. n. občinstvu svojo izborno zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn, obleko, sobne in dežne plašče

Velika izber

zavratnic in ovratnikov, perilo, Jäger-srajce, sploh vse k obleki spadajoče; prodaja zdravo in trpežno blago tudi na meter; vse jako po ceni.

Civ. in duhovenski površniki od gl. 15.— nap.

Površniki letni . . . . . 9.—

Obleka možka 8.50

za dečke 1.80

Nepremočljivi havelok . . . . . 9.—

Cene stalne; 5% odbitka. Vsako naročilo z rši se točno.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica
v Gorici.

Anton Krušič,

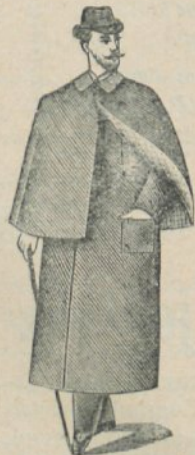
krojaški mojster in trgovec v vrtni ulici
hiš. šte. 10.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju
in za vsaki stan.

Ima tudi zalogo domačega in angleškega sukna
vseh vrst za vsak letni čas.

Naročila iz mesta in z dežele sprejema in jih
izvršuje hitro in točno.

Daje tudi na mesečne obroke po pogodbi.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
pohištva, rakev(trug),vinskih posod
itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

1. Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %;
2. Posojila daje: a) na vknjižbo po 5 1/2 %; b) na menice po 6 %; c) na tekoči račun po pogodbi.

Riccardo Brass,
Gorica, ulica Vetturini hiš. št. 11,
priporoča svojo bogato zalogo
vina in špirta na debelo.

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika
ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in pravo likati), er se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri

Jož. Valenčiču na Dunaju
III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. St., Thür 10.

Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Prijatelji in somišljeniki
agitujte za
„Centralno posojilnico“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.
Uradne ure od 8—12.

1. Glavni deleži po 200 K s trikratno zavezo;
2. Opravični deleži po 2 K s petdesetkratno zavezo;
3. Upisnina: a) glavnih deležev ne glede na število 4 K; b) opravičnih deležev 1 K.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago.
Knjige: molitvene, šolske in vpisne.
Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic, računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Št. 3 po 2 gld. za navadno steklo

Št. 6 po 3 gld. za navadno in belgijsko steklo

Demanti za steklo rezati od 1 gld. naprej
Št. 22, komad po gl. 7.50, reže vsako, tudi najdebelejšo vitlo steklo.
Izvrsten demant: Prva avstrijska stekla tvornica
S. HÖNIGSFELD
Dunaj III/2, Radetzkystrasse 12
priporoča svoje se s strojim jamstvom že 26 let sloveče izdelke. Debelosti za vsako roko kakor tudi zamena točno in ceno.
Razprodajalcem popust.

Št. 19 po 5 gld., izvrsten demant reže navadno, belgijsko in vitlo steklo.

ROJAKI, POZOR!

Podpisani trgovci jestvin si štejejo v čast, naznaniti p. n. občinstvu, da so vsled skupnega naročevanja na debelo vsemu blagu, katero naročujejo edino le pri slovenskih veletržcih, kakor pri trdkih M Truden v Trstu i. t. d., cene zdatno znižali.

Nadejajo se torej, da jih bodo podpirali tudi rojaki, in to temveč, ker je blago izborno in sveže ter postrežba točna.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Vrčon v Skriljah, Al. Kosovel v Velikih zabljah, J. Mrevlje v Sv. Križu, Ivanka Vodopivec v Kamnjah, Fr. Birska v Vrtovinu in I. Jerkič v Dobravljah.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu. Pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov. Sprejema vsa naročila in izdeluje po izberi obrisa, najceneje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podobna platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsja in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapetarije.

Reči, katerih ni v zalogi, preskrbijo se po izberi cenikov točno, trdno ter v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima
najelegantnejšo sobno
opravo, na katero se
še posebej opozarja
p. n. občinstvo!

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po naj-
kulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice na tekoči račun in na
girokonto s 4 1/2 % obrestovanjem od dne vloge
do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje. — Borzna naročila.